

57

3/10

46

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ

İstanbul 14. 1. 1963

GENEL BAŞKANLIĞI

Sayı 3

Teşkilata Genelge

1- Gültepe olayları üzerine partimizi temsil eden ve Genel Başkan'ın Başkanlığında Orhan Arsal, Kemal Türkler, İhsan Üngör, Kemal Nebioğlu, Salih Özkarabay ve Rasih İleri'den kurulu bir heyet Başbakanı ziyaret etmiştir. Bizi Sayın Başbakandan randevü istemeye zorlayan olayları biliyorsunuz.

Başbakan heyetimizi 22 Aralık cumartesi günü kabul ettiler. Sayın İnönü ile yarım saat görüştük. Kendilerine demokratik Anayasa nizamını tehdit eden tehlikenin hızla büyüdüğünü anlattık. Sadece T.İ.P. ye yönelmiş gibi görünen saldırıların, aslında Atatürkçülüğü, bütün ilerici zinde kuvvetleri ve demokratik Anayasa nizamını hedef tuttuğunu açıkladık. Dünyanın her yerinde Faşizmin aynı taktiği kullandığını, Komünizm tehlikesini öne sürerek ve demokratik kuvvetleri parçalayıp birer birer ezmek suretiyle iktidarı ele geçirdiğini belirttik. Sayın Başbakan'dan Anayasanın eksiksiz tastamam uygulanmasını istedik. Emniyet kuvvetlerinin 11 Kasım ve 9 Aralık olaylarında hakkıyla vazife yapmadığını; bir merkezden idare edildiğini anlaşılan intikamcı Faşist kuvvetlerin, bu ihmalden de cesaret aldıklarını ifade ettik.

Sayın İnönü bizi büyük bir dikkatle dinlediler; sorular sordular. Bizde, Sayın Başbakan'ın, demokratik Anayasa nizamını tehdit eden intikamcı Faşist kuvvetlerin yarattığı tehlikeyi, gördükleri intibai uyandı. Sayın İnönü, konuşma esnasında, Anayasa teminatı altında kurulmuş, kanunlar himayesinde ve kanunlara uygun olarak faaliyette bulunan bütün partileri korumakla ve hepsine eşit muamele yapılmasını sağlamakla vazifeli bulduklarına, bir kaç kere tekrarladılar.

Sayın Başbakan, yeni Anayasa nizamının yerleştirilmesini, çağdaş medeniyete ulaşma çabalarımızın önemli bir merhalesi olarak gördüğümüzü söyledik; ve Anayasayı hükümler kılma uğraşında olan bütün kuvvetlerin tabii mütefiki olduğumuzu bildirdik; fakat emek gücünü temsil eden bir parti olarak da samimiyetle karşılarında bulunduğumuzu arz ettik. Anayasanın ancak bu şartla gerçekleşeceğini ifade ettik.

Konuşmanın faydalı olduğunu sanıyoruz. Sayın İnönü tarihin bir şahsiyettir. İntikamcı faşist kuvvetlere körpe demokrasimizi çözüme fırsatı vermeyeceğini düşünürüz.

2- 6.11.1962 tarihli genelgede istenen bilgiler - İçel teşkilâtımızdan gelen rapor hariç - bugüne kadar merkeze gönderilmemiştir.

6.11.1962 tarihli genelgenin 2,3,4,5,6,7,8,9, maddelerindeki işlerle ilgili bilgilerin ivedilikle merkeze gönderilmesi ve gecikme sebeplerinin açıklanması rica olunur.

3- Bir İstanbul gazetesinin son yayınları, sömürücü, intikamcı, kırkçı ve gerici çevrelerin, bazı tertiplere girişecekleri ihtimalini akla getirmektedir. Dikkatinizi çekmiş olacağı gibi, bir İstanbul gazetesi son zamanlarda partimizin yeraltı faaliyetine başladığı, hücreler kurduğu, onar kişilik gizli ekipler teşkil ettiği yolunda, baştan aşağı uydurma, fakat partimize karşı bir tertibin hazırlanabileceği şüphesini uyandıran yayınlar yapmaktadır.

Bu kışkırtıcı yayınlarla ~~www~~ hiçbir ilişkisi olmadığını ve bunların partimize ~~www~~ zarar vermek için uydurulduğunu, parti kademelerinde görev almış arkadaşlar olarak, sizler yakından bilecek durumdasınız.

Fakat bu yayınlar uyanık olmamız gerektiğini bize bir kere daha hatırlatmaktadır.

Yalan, karalama kampanyası ile ve taşlı, sopalı saldırılarla partimizi saf dışı edemeyen sömürücü çevreler, bu sefer de partimizin kanunsuz işler yaptığı ve yeraltı faaliyetinde bulunduğu yolunda yalan haberler yayarak ~~www~~ partimiz içine kendi adamlarını sokmağa ve onlara tertipler hazırlatmaya çalışarak partimize zarar vermeğe yolunu aramaları ihtimal dışında değildir. Yönetici arkadaşlarımızın ve bütün üyelerimizin bu ~~www~~ tertiplere karşı uyanık olmalarını önemle hatırlatırım.

Bu bakımlan:

a) Partiye yeni yazılmak isteyenler üzerinde dikkatle durunuz. Şüpheli kimseleri partiye almayınız. Kışkırtıcılar, tertipçiler aranızda sızmak isteyebilirler. Buna meydan vermeyiniz. Fakat şüphenin temelli olması gerektir. ~~www~~ Vehme kapılarak uluorta hareket etmeyiniz.

b) Parti defterini, mührünü ve başlıklı kâğıtlarını kilit altında bulundurunuz.

c) Partimiz demokratik anayasa nizamının tastamam uygulanması için kanun dairesinde çalışan ve emekçi halkımızın menfaatlerini savunan demokratik bir emek partisidir. Bütün işlerini açıklıkla yürütmek

tedir. Partimiz tüzükte açıklanan reformların ancak demokratik bir ortamda ve demokratik anlayış ve usullerle gerçekleştirilebileceğine inanmıştır. Gerçektende çalışan, emeğini satarak yaşayan vatandaşlarımız tasarlanan reformların gerekliliğine inandırılmadıkça, yani onlarla tartışarak tasarlanan işlerin hem kendisinin hem çocuklarının hem de yurdun yararına olduğu gerçeği kendilerine anlatılmadıkça, tasarlanan reformlar kâğıt üstünde kalmaya mahkûmdur. Düşünülmelidir ki çağdaş medeniyete ulaşmak, toplunculuğun temellerini kurmak ve halkımızı insanca yaşama şartlarına kavuşturmak için herbirimizin bugünkünden daha çok ve daha verimli şekilde çalışmamız gerekmektedir. Buna vatandaşlarımızı yürekten inandırmadan bir netice almamız düşünülemez. Hiçkimseyi bugünkünden daha çok ve daha verimli çalışmaya zorlayamayız. Zorlasak da netice alamayız. Daha ileri bir medeniyet seviyesine ulaşmak için, neler yapılması gerektiğini vatandaşlarımıza anlatmamız, onları bu işlerin lüzumuna inandırmamız ve tasarlanan reformları elbirliği ile beraberce yapmamız partimize göre tek çıkar yoldur. Bundan dolayı partimiz reformların yukardan aşağı zorla yapılamıyacağına inanır. Partimizin inancına göre gerekli reformlar, vatandaşlar eğitilerek yaratılarak yani demokratik usullerle ve demokratik bir düzen içinde ancak gerçekleştirilebilir. Partimiz demokratik olmayan usullere asla iltifat etmez.

Partimizin kapılarını tertipçilere, kışkırtıcılara veya mace-racılara sımsıkı kapalı tutunuz.

4) Sosyalist Kültür Derneği ile ilgili olarak aşağıdaki olay-lara bilgi edinmenizi rica ederim:

a) S.K.D. müteşebbislerinin daveti üzerine partimizi temsil eden 15-16 kişilik bir heyet 15.8.1962 günü İstanbul'da Vatan Gazetesi idarehanesinde, YÖN'cülerden bir grup ve İstanbul Üniversitesinden bir başka grupla karşılaşmış ve kurulması tasarlanan S.K.D. nin amaç maddesini tartışmıştır. Tartışmalar amaç maddesi üzerinde iki görüşün mevcut olduğunu ortaya koymuştur. YÖN'cülerin savunduğu birinci görüşe göre amaç maddesi açık, seçik olarak tarif edilmemelidir. Bizim savunduğumuz ve Üniversitelilerinde katıldığı görüşe göre Sosyalizm'den ne anlaşıldığı hususunun açıklıkla tarif edilmesi şarttır.

Konuşmaların istikametinden ve ortaya atılan yeni tekliflerden YÖN'cülerin Ankara'daki arkadaşlarını haberdar etmeleri için ve daha geniş bir toplantı yapılmak üzere toplantıya son verilmiştir.

b) İstanbul'da İşçi partililerin davet edildiği ikinci bir

toplantı yapılmamıştır. Ankarada bazı toplantıların yapıldığı haberi alınmıştır.

c) Özel temaslarımızda S.K.D. müteşebbisleri arasında bulunan kimseler bu derneği T.İ.P. ne asla karşı olmadığına ve yeni bir partinin çekindiğini teşkil etmek gibi bir amaç gütmediklerini ısrarla belirtmişlerdir. Müteşebbisler sosyalist düşünceyi yaymak ve siyasi partilere giremeyen memurları saflarında topluyarak T.İ.P. ne yardımcı olarak amacı ile teşebbüse geçtiklerini söylemişlerdir.

ç) 7.Aralık.1962 tarihinde Türkkaya Ataöv arkadaşımızdan bir mektup alınmıştır. (S.K.D. nin ilk müteşebbisleri arasında bulunan Ataöv arkadaşımız bu arada partimize yazılmıştır.) Bu mektupta S.K.D. nin kuruluşunun son safhaya geldiği bildirilmekte, T.İ.P. i aydın ve sendikacıların derneğe kurucu üye olarak katılmaları istenmekte ve ilişik olarak bir de tüzük nüshası gönderilmekte idi.

d) Merkez Komitemiz 63 arkadaşımızın kurucu sıfatıyla S.K.D. müteşebbislerine teklif edilmelerini kararlaştırmış ve keyfiyettelle S.K.D. müteşebbislerinden Sadun Aren, Türkkaya Ataöv, Mümtaz Soysal, Doğan Avcıoğlu'na ayrıca Ankara il Başkanımıza bildirilmiştir.

e) Bu tel yazımıza cevap alınmamış fakat bilindiği gibi S.K.D. nin kurulduğu ve Yönetim Kurulunun seçildiği haberi gazetelerde yayınlanmıştır.

S.K.D. nin kuruluşundan önceki günlerde bazı dergi ve gazetelerin, bu konu ile ilgili olarak yayınladıkları yazıları da hatırlamak yerinde olur.

21.Aralık 1962 günlü Vatan Gazetesi (yeni partiler) başlıklı baş yazısında şunları yazmaktadır: (A.P. nin bir sağ parti olarak belirmesi karşısında onun yamacına bir sol parti de konmak gerekiyor. T.İ.P.nin rağbet bulmaması, bu ihtiyacı günden güne körüklemektedir... Sosyalist Kültür Derneği, tarihi gelişimi içinde, yavaş yavaş yerini bir sol eğilimli İşçi Partisine terkedecek. Kurulacak İşçi Partisinin bazı çevreleri ürkütmemesi, güven vermesi ve tehlikesiz olması da istenmektedir. Bu çevreler her sol hareketten çok korku duymaktalar ve Sosyalizmi memleketimizdeki sol eyilimli maceraperestlerin eline bırakmakaksistememektedirler. Sosyalist Kültür Derneği kurucularının isimlerinin açıklanması, bilhassa C.H.P. ye güven

vermiş görünmektedir. Adları fazla kirlenmiş solcuların bu parti içinde yer almaması da bir başka bakımdan teminat sayılmaktadır. Akli eren her sol kaymanın memleketimizde rağbet bulacağını ummaktadırlar. E yünden de solu kontrollü bulundurmak istemektedirler. Derneğin başında bulunanlar, CHP'nin mutemed adamlarıdır."

Daha önce 1 Ekim 1962 günlü Akis'te Metin Toker şunları yazmıştı:

" Plancılar, bugün teknisiyen olarak istifa etmemişlerdir. Plancılar, bir siyasi görüşte oldukları ve hükümet o görüşü benimsemediği için görevlerini terketmişlerdir. Fakat görüşlerini, siyasî bir cephenin içinde savunmakta devam ederlerse, Türk politikasının sol kanadına ve dolayısıyla memleketi büyük hizmet edeceklerdir... Türkiye'de ciddi bir sosyalist parti, ancak Meclis'ten kütleye doğru kurulur. bunun dışındaki her çaba, ya bir oyun, ya bir hayaldir. Tabii senatörlerin içinde, plancıların solculuğu gibi solcu fikirler taşıyanlar mevcuttur. Bunlar, bir kadro teşkil edebilirler ve sosyalizmin siyasî kuvveti olurlar. Plancılar, ve bir takım başka genç aydınlar, partinin siyasî görüşünü çizmelidirler."

12 Ocak 1963 Günlü Akis'de de S.K.D. hakkında şunlar yazılmaktadır:

"- Milliî sıhhatli bir solun itibarlı tarzda teşekkülünün yolunu siyasî görüşleri bu olan aydınlar anladılar. Sosyalist Kültür Derneği, bir iadei itibar çaresi olarak ve doğru temeller üzerine doğru kimselerin idaresinde düşünülüp kuruldu. "

Aynı istikamette yazılar Milliyet ve Tasvir gazetelerinde ve daha başka dergilerde de çıkmıştır. Hepsi de Sosyalist Kültür Derneği'nin yeni bir sosyalist parti kuruluşunda ilk adım olduğu noktasında birleşmektedirler,.

Beri yandan S.K.D.'nin bazı çevrelere, özellikle C.H.P. çevrelere güven veren kimseler tarafından kurulduğu belirtilerek, sosyalizmin böylece bu çevrelerin kanadı altında gelişme imkânlarını bulacağı ifade edilmektedir. Bu yorumlara inanmak lâzım gelirse, memleketimizde sosyalizm akımı da, hâkim çevrelerin menfaatlerine uygun bir şekilde ve onların müsaadesi nisbetinde yaşama imkânını bulacaktır. Medeniyeti bir oyun sayan böyle bir görüşün benimsenemeyeceğini söylemeyi lüzumsuz sayarız.

Bu yorumların S.K.D. kurucularının, hiç değilse bunlardan C.H.P.'ye yakın oldukları veya C.H.P.'li oldukları bilinen-

lerin niyet ve maksatlarını aksattırıyor. ~~www~~ / ip. ettirmedikleri hususunda ~~www~~
~~www~~ elbette bir şey söylenemez. Şüphedir ki vatandaşlar
diledikleri dernekleri kurmakta ve bunları dilerlerse parti haline
getirmekte serbesttirler. Ancak, toplumcular bugünkü şartlar al-
tında Türkiye İşçi Partisi'nin karşısına ikinci bir parti ile çık-
manın sadece sömürücülerin yararına bir iş olacağını pek iyi bilir-
ler. Çünkü, ikinci bir partinin emekten yana olan kuvvetleri böylece
meydandadır, S.K.D. kurucuları ve yöneticileri, bazı çevrelerin
derneklerine nasıl bir rol oynatmak istediklerini elbet farketmiş-
lerdir. Derneklerini böyle bir oyuna âlet etmeyeceklerini düşünmek,
herhalde yerinde olur kanısındayız.

Olaylar ve yorumlar işte böyledir. Bu yeni sosyalist kuruluşu
partimiz şüphesiz sempati ile karşılamaktadır. İntikamcı, sömürücü
ve ırkçı çevrelerin saldırgan birkuvvet halinde tek bir cephe kur-
dukları şu günlerde demokratik , toplumcu ve ilerici kuvvetlerin
bölünüp parçalanmaması ve dayanışma içinde işbirliği etmeleri, şart-
tır. T.İ.P., toplumcu ve ilerici hareketin birleşmesi yolundaki ça-
lışmalarına devam edecek, asla bölünme ve parçalayıcı olmayacaktır.

Sadece aydınlar tarafından kurulmuş bu yukarıdan aşağıya toplum-
cu teşekkülün, yüzde 100 halkçı, aşağıdan yukarı toplumcu olan par-
timizle dayanışma halinde olmasını ve işbirliği etmesini dileriz.

5) Partimizin genel yönetim kurulu 10 Şubat 1963 Pazar Günü
toplanacaktır. Toplantı yeri ayrıca bildirilecektir.

Başarı dilekelerimle sevgi ve saygılarımı sunarım.

Türkiye İşçi Partisi

Genel Başkanı

Mehmet Ali Aybar

M. Ali Aybar

